



# EU och demografi

Ett EU-perspektiv på  
demografiska utmaningar och  
lösningar.

**Sandra Jansson**

Regional utvecklingssamordnare  
(Tidigare EU-handläggare Brysselkontoret)

# Presentationens delar

- Demografi som begrepp
- Nuläge och framtidsscenarier i Europa – utmaning: åldrande befolkning
- Möjliga lösningar och stöd inom EU-samarbetet

# Vad är demografi?



## ***"Befolkningslära,***

den vetenskap som ägnas studier av befolkningens storlek, sammansättning och geografiska fördelning, samt av förändringar i befolkningsstrukturen förorsakade av demografiska händelser."

Studeras:

- Befolkningsstorlek
- Sammansättning
- Geografisk fördelning
- Demografiska processer

Befolkningsändringar  
drivs av 2  
huvudfaktorer:

naturlig förändring

nettomigration

# Varför är demografi viktigt?

- Planering av samhället
- Ger insikter av behov och utmaningar
- SCB tillhandahåller statistik i Sverige
- Eurostat - EU:s officiella statistikkontor



# Nuläge Europa



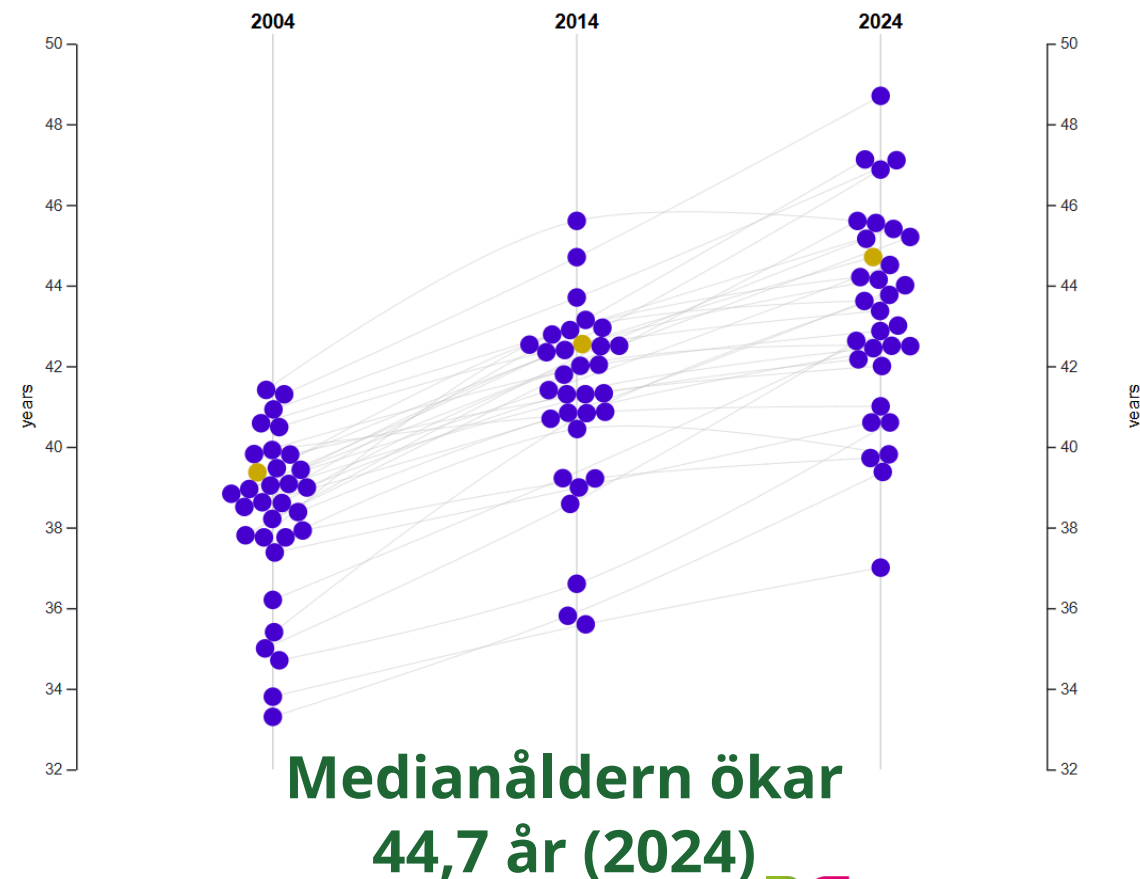
# Nuläge



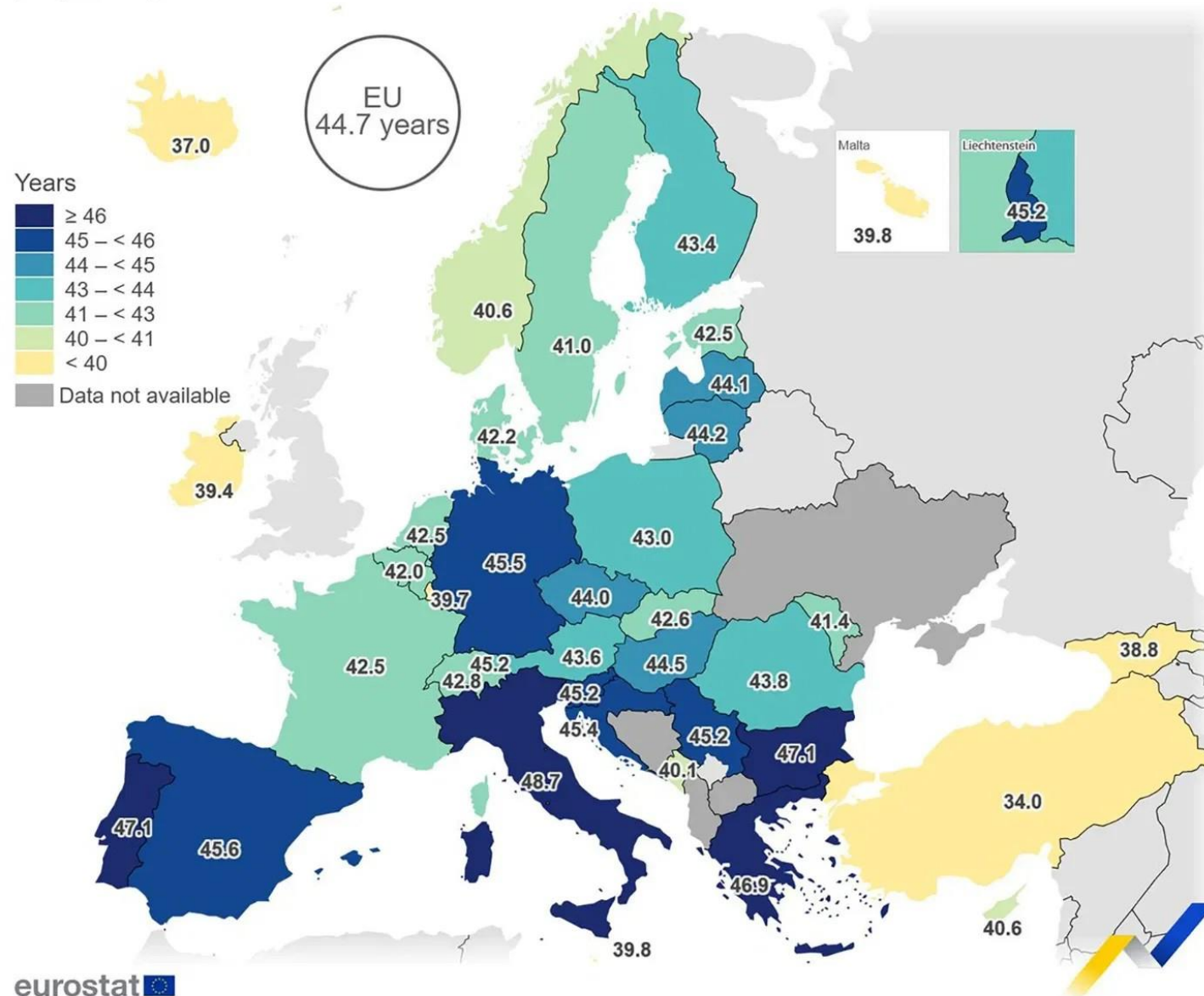
- 449.3 miljoner människor i EU (2024)
- Ökning på 1.6 milj. 2023 (p.g.a. migration – annars minskning)
- Endast naturlig befolkningsförändring var negativ (fler dödsfall än födselar)
- Immigrationen beror främst på faktorer som anställning, internationellt skydd eller familjeskäl

# Åldrande befolkning

- **Äldre befolkningen ökar i EU: 65 år och äldre – 22 % (2024)**
- Lägre i Sverige jämfört med EU-snittet
- **Yngre befolkningen minskar: 15 år och yngre – 14.6 % (2024)**
- Klyftan förväntas öka framöver



(in years)

eurostat 

EU is estimated and provisional.

Romania and Poland: estimated. France and Poland: provisional.

Source dataset: demo\_pjanind

Administrative boundaries: © EuroGeographics © OpenStreetMap

Cartography: Eurostat – IMAGE, 04/2025

## Bidragande faktorer:

- Äldre mödrar
- Livslängden ökar

# Framtidsscenarier



# EU:s demografiska utsikter

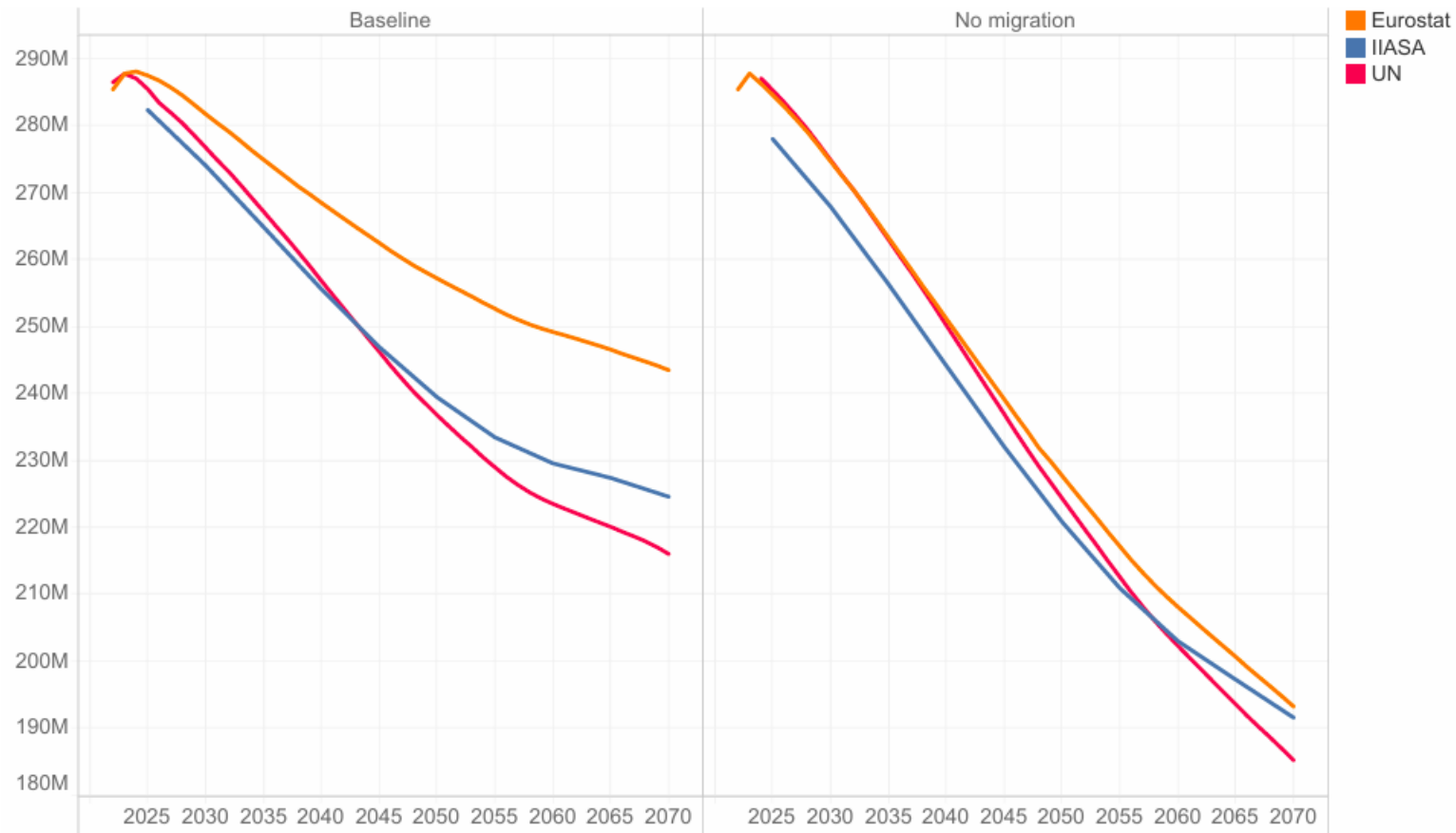
- 2026: EU förväntas nå sin topp – 453 miljoner människor
- Minskning driven av få födselar (2,1 per kvinna sedan 1970-talet)
- Längre förväntad livslängd
- Fler behöver vård, men färre arbetar – värst i avlägsna landsbygdsområden
- Ökade fastighetspriser i städer hindrar unga att bilda familj



# Minskning av arbetsför ålder med vs utan invandring

A DEMOGRAPHIC PERSPECTIVE ON THE FUTURE OF EUROPEAN LABOUR FORCE PARTICIPATION BEYOND THE DRAGHI REPORT

**FIGURE 3.** Different projections of the EU working age population according to a baseline and no migration scenario



**Source:** Eurostat (EUROPOP23), UNDESA (WPP 2024) and IIASA (SSP projections).

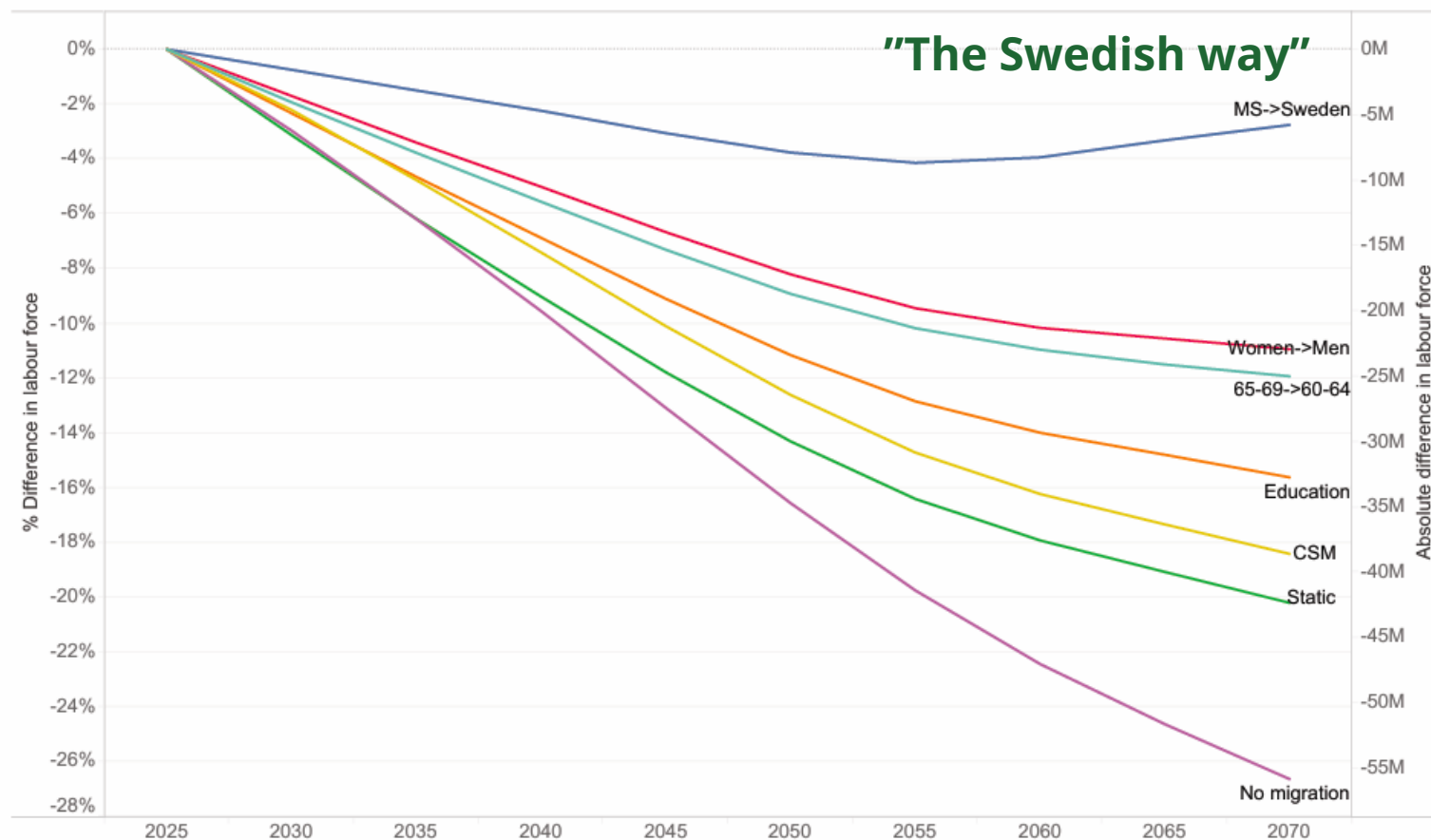
# Rapport från Joint Research Centre (JRC)



- EU:s forsknings och kunskapscenter
  - Rapport: *A demographic perspective on the future of European labour force participation*
  - 3 aspekter med stor påverkan på arbetsmarknadens demografi:
    - Kvinnors deltagande i arbetsmarknaden
    - Utbildning & färdigheter som matchar arbetsmarknadens behov
    - Internationell migration
- optimistiska scenarier för möjliga sociala investeringar för att motverka demografisk nedgång

# Scenarier som påverkar EU:s arbetskraft

**FIGURE 4.** Projections of the percentage (left y-axis) and absolute (right y-axis) decline of the labour force in EU countries between 2025 and 2070 under different scenarios.



**Source:** Eurostat (EUROPOP23) and IASA (SSP projections).

# Vad är problematiskt med en åldrande befolkning?

En åldrande befolkning med för  
få personer i arbetsför ålder.

# Är befolknings- ökning den enda lösningen?

- Förändrade inställningar till migration
- Familjepolitik – individ eller stat?
- Digitaliseringsperspektivet



# AI och digitaliseringens roll

## Automatisering och effektivisering

"AI kommer ersätta arbetstagare" – problem eller möjlighet?

- AI kan mildra arbetskraftsbrist
- Omstrukturering av arbetsmarknaden
- Produktivitet och tillväxt trots färre arbetande
- Människan förblir central

## Distansarbetet

- Möjliggörande för befolkningsökning, landsbygd och ekonomi

Digital utveckling som möjlighet – anpassning och kunskap avgörande

# Möjliga lösningar

- Utvecklade processer för arbetskraftsinvandring och integration
- Riktade utbildningsinsatser och sociala investeringar - t.ex. upskilling, reskilling
- Digitalisering och automatisering

# Vad görs inom EU?

- **Draghis rapport:** Europas framtida konkurrenskraft
- → **konkurrenskraft:** nytt(igt) omtag för denna mandatperioden
- **Demografisk verktygslåda** – stöd för att mildra effekterna av demografisk förändring
- Satsningar i EU kopplat till de 3 möjliga lösningarna



## Arbetskrafts invandring & integration

# Utvecklade processer för arbetskraftsinvandring och integration

- **Fri rörlighet** inom EU
- Stödja och förenkla **erkännandet av kompetenser**
- **Locka kompetenser till EU** –  
t.ex. EU Talent Pool
- **Handlingsplan för integration**  
och inkludering 2021–2027

## Utbildnings- insatser

# Riktade utbildningsinsatser och sociala investeringar

- **Union of Skills** – mål för 2030
  - **Stödja kompetensutvecklingen** i EU
  - **Underlätta rekrytering** för arbetsgivare
  - **Attrahera och behålla kompetens** i EU
  - **Öka grundläggande färdigheter**,  
bl.a. genom en handlingsplan och en  
strategisk plan för STEM-utbildning
  - **Upskilling & reskilling** som norm



## Digitalisering

# Digitalisering och automation

- EU:s digitala strategi – mål för 2030
  - bl.a. fokus på digital kompetens (grundläggande och avancerad)
- Strategier, lagar, finansiering och samarbeten för digitalisering i EU
- Nytt: Enklare digitala EU-regler för att främja innovation

# Slutsatser

- Investera i mänsklig och digital utveckling för att bemöta en åldrande befolkning
- Holistiskt perspektiv behövs – ej bara en enkel insats
- Använd EU:s stöd och möjligheter – vision och politik finns, men kräver genomtänkt implementering



### **För mer info:**

[SBHSS artikel om EU:s verktygslåda för demografi](#)

[Report on the Impact of Demographic Change.](#)

[Demography of Europe – 2025 edition - Interactive publications – Eurostat](#)

[Tackling EU's shrinking workforce? Better education, more women in jobs, skilled migration. - The Joint Research Centre: EU Science Hub](#)

[Befolkningsutvecklingen i Kronobergs län](#)



REGION  
KRONOBERG

**Tack!**